gulyabani

ÇOCUK HAFTASI

İYİ ÇOCUK MECMUASI

ÇİZGİDİYARI

Sayı: 5 1937 50 Krş.

SAMİM ATKUN

ARKADAŞLIK UĞRUNA

TÜRKLERİN YERİNİ TESBİT ETTİM GENERALİM
PEK UZAKTA OLMASALAR GEREK UÇAKLARININ SESİNİ DUYUYORUM!
DİĞER TARAFTA KUZEY KORE KARARGÂHINDA FELÂKET HABERİ DUYULMUŞTU
Kahraman
Teğmen
EYVAH! ETRAFIMIZ KUZEY KORELİLERLE ÇEVRİLDİ
5
5
UÇAKLARINA NİŞAN ALIN! TÜRKLERİN KAÇMASINA MEYDAN VERMEYİN!
HEPİNİZ ORMANA DAĞILIN ÇOCUKLAR!
ÇABUK OLUN, KUZEY KORELİLER BİZİ TAKİP EDİYOR!..
BİR MÜDDET SUYUN İÇİNDE YÜRÜYÜP İZİMİZİ KAYBETTİRELİM.
DEVAMI VAR

BARBAROS HAYREDDİN PAŞANIN BÜYÜK ZAFERİ

Preveze Deniz Savaşı

ÇOCUK HAFTASI
EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

SAYI: 5 CİLT: 1
25 HAZİRAN 1958

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden:
CELÂL DEMİRAY

Hazırlayan:
OĞUZ ÖZDEŞ

Yayınlayan:
TÜRKİYE YAYINEVİ
Ankara Caddesi No. 36
İstanbul

Telefon: 22 37 14

Basıldığı yer:
TÜRKİYE BASIMEVİ

İç mecmua: APA Ofset

Sayısı: 50 kuruş. Yıllık abonesi (50 sayı) 25, altı aylığı 12,5 lira. Dış ülkelerdeki abonelerden 5 lira fazla ücret alınır.

TÜRKİYE YAYINEVİ

28 EYLÜL 1538 senesi Preveze açıklarında birbirinin can düşmanı iki deniz kurdu karşı karşıya gelmişlerdi.

Hristiyanların en büyük en ünlü, en usta kaptanı olan Andrea Dorya, Akdeniz'e hâkim olan Barbaros Hayrettin Paşanın donanmasını mahvetmek için aylardan beri yapılan bir hazırlıkla dövüş yerine gelmiş bulunuyordu.

İspanya, Portekiz, Papalık, Venedik, Cenova, Napoli, Sicilya hükûmetleriyle Malta şövalyelerinin meydana getirdiği haçlı donanması 162 kadırga, 140 kalyon ve 300 kadar yardımcı gemiden meydana gelmişti.

Andrea Doria'nın karşısında, Barbaros Hayreddin'in emrinde ancak 122 gemi vardı.

Barbaros Preveze açıklarında gemilerini düşmana karşı bir ay şeklinde sıralanmıştı.

Andrea Dorya ağır teknelerini Barbaros'a karşı üç sıra halinde dizmiş ve ileriye çıkarttığı bir kalyonla savaşa başlamıştı. Düşmanın ağır topları kısa düşüyordu. Barbaros'un hafif gemilerinin topları daha ileriye gidiyordu. Türk donanması ön sıra gemilerini birbirinden ayırmağa ve onları teker teker batırmağa muvaffak oluyordu.

Andrea Dorya karşısındaki azınlık gemileri çevirmek istediyse de onun her hareketine karşı Barbaros tedbir alıyordu. Bu sırada Turgut Reis ihtiyat filosuyla düşmanı çevirmeğe ve iki ateş arasında bırakmağa muvaffak olmuştu.

Beş altı saatten fazla sürmeyen bu korkunç deniz savaşında Türk donanmasının zaferi belirmişti. Denizin üzeri yanan gemiler, çığlıklar, denizde çabalayan insanlar, top ve yangın dumanlarıyla doluydu.

İşte düşman, 128 teknesini kaybetmiş, on binlerce ölü vermiş olduğu halde sırtını çevirmiş, yelkenlerini şişirerek çalakürek kaçmağa başlamıştı.

İşte tarihin meşhur Preveze Deniz Savaşı böyle olmuş bire beşle yapılan bu savaş, Türk denizcilik tarihine altın kalemle işlenmiştir.

SEVGİLİ OKUYUCULAR!
KURBAN BAYRAMINIZ KUTLU OLSUN.

Karındaşım OĞUZ HAN

BÜYÜK TÜRK ROMANI - 5 -

Yazan: Aptullah Ziya KOZANOĞLU

BUNDAN sonra artık (Gülen-Gey) gülerse biz ve mavi gökyüzü güler olduk. (Gülen-Gey) ağlarsa biz ve boz gökyüzü ağlar olduk.

Şimdi gelelim bizim başımızdan geçen ve akılları donduran kavgalarımızın derdine.

Oğuz Han'a:

— Bu (Manda Yiyen köpeğini basacağız diye iki çıplak (Yen-Gan-Fu) şarına girecek değiliz elbette? dedim.

Oğuz Han güldü:

— Manda yutan da kim olur ki?

— İşte bize kendini bu ilin başbuğu diye tanıtan çingene karnını görmedin mi, değil bir manda, iki deve bile yemişcesine şişmiş. Onlar bizim adlarımızı değiştirip babanız Kara Han'a (Teoman Kaan), size de (Mete) diye koyun melemesini andırır adlar takmıyorlar mı? Bende bu Mung-Tiyen çingenesine (Manda Yutan) diye ad taktım.

Oğuz Han:

— Hem yoksula (Manda-Yutan) diye ad takıyor, hem de bir manda yiyene bile okuduğumuz meydanı yerine getiremiyecek kadar ödelek yürekli oluyorsun. Bu gece tanyeri ağarırken senin Manda-Yutanın gırtlağına sarılacağız, dedi

Ve dediğini yaptı, tanyeri ağarmadan Manda-Yutanın gırtlağına bastık.

Manda-Yutan defolup gittikten sonra, Oğuz Han:

— Bu Çinlilerde hiç akıl yok denmez, akılları var, var amma sulu, yapışkan bir akıl. Koca dıvarları bize engel olsun diye örmüşler. Bu dağların şu önümüzde köpürüp akan bizim (Yeşil Oz) dediğimiz suyun önünü de kapayamayacaklarını düşünemiyorlar. Biz bu gece Urtuna iline bu Yeşil Öz'ün içinden gireceğiz, dedi.

Yeşil suyun kıyısından atlarımızı sürdük, akşam olmak üzere iken, karşı yatan kara dağların yumrusunda bir höyük gördük. Damından sıcak dumanlar tütüyordu. Amma Oğuz Han savaşa girerken, yemez, içmez, kafasını uğraşdan başka hiç bir kaygı ile doldurmazdı. Yan çizip atları topukladık, dere kumluğuna doğru teptik. Böyle bir, bin dirsek boyu ya gittik ya gitmedik, yandaki sazlıklarını arasında yalın ayak, saçları yarışa girmiş kısraklar gibi dalgalanan bir kız korkudan kısılmış sesi ile Türkçe:

— Yeğitler! Kurt beyleril Kurtarın bizi! diye haykırarak atlarımızın ayakları dibindeki büyük kumlara serildi. Türk göreneği üzere tuzağa düşmeyelim diye Oğuz Han bir yana ben bir yana açılıverdik.

Atlarımızın huylanmamış olması bir baskına uğramayacağımızı belli ediyordu. Tay iken pusuda yağı ve canavara karşı duygulu yetiştirilen Türk atları daha üstündeki yeğit sezmeden yağıyı, canavarı sezer huylanır, kişneyip, şahlanarak ağasını uyandırırlar.

Benden önce Oğuz Han, kızın kaypak güzelliğini sezdi. O; kısrağın bir, kızın iki yalabığını sezmekte hiç şaşmazdı.

Alıcı gözü ile baktım. Keşke bakmasaydım. Bu bakış yaşadığım sessiz, kaygısız ömrün akışını değiştiriverdi.

Bir bana, bir Oğuz Han'a gözlerini çevirince, Çin kargısı yemiş yoksul savaş erleri gibi ayakta sallanıverdik.

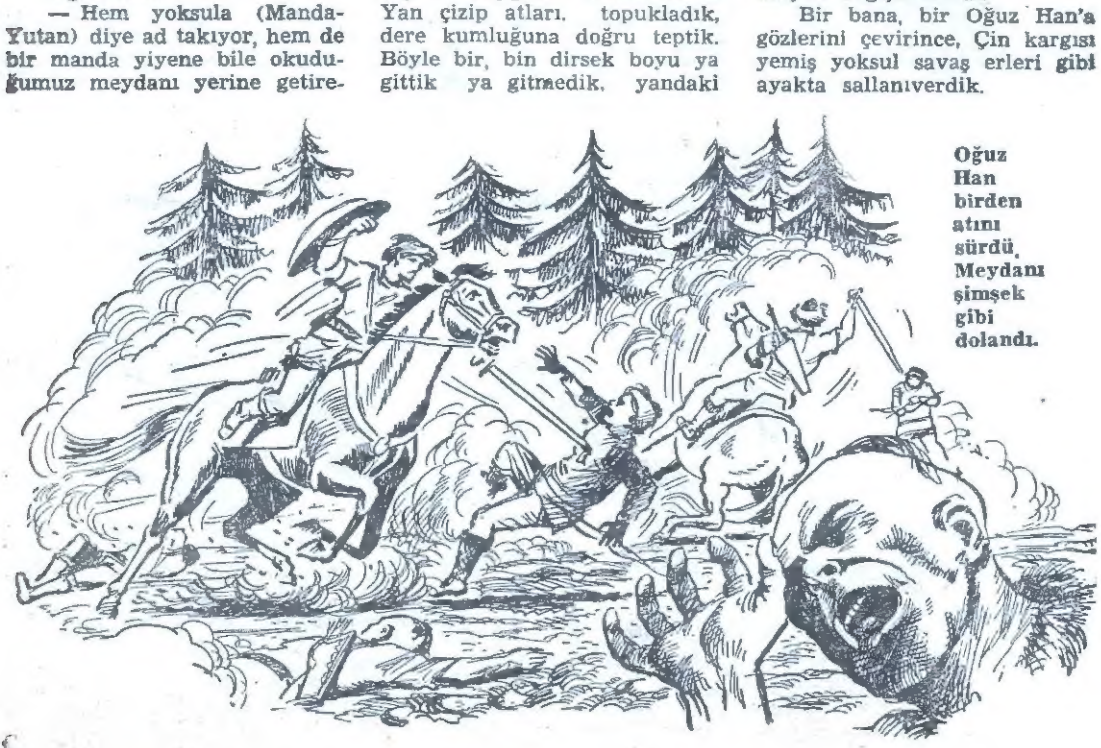

Oğuz Han birden atını sürdü. Meydanı şimşek gibi dolandı.

Saçlarına, esintiye uğramış buğday başakları gibi baş döndürücü bir dalga verip, silkindi, yarı beli üstünde doğruldu:

— Karşı höyükteki konaktayız, diye yanık ve içli sesi ile bizi avladı Ablalarımı kaldırmak için Çinli kırgızlar konağımızı bastı, ben kaçtım, bizi kurtarın, canım yolunuza kurban olsun.

Oğuz Han kızın ablalarının daha yaman olduğunu mu sezdi.

— Kızı ardına al Doğan, diye buyurdu.

Kızı ardıma attım.

☆

Ben önden sürdüm, Oğuz Han artçı kaldı. Bizde görenek böyledir. Bilmediğimiz uğraşa önde, arkada gözcü koymadan su kabağı gibi dalmayız. Höyüğün doğrusunda, bizim illerde eşi bulunmayan ağaçlar sarmaşıklar arasında çölde serin kavun başı gibi bizi ağuşuna çekiyordu. Konağın meydanındaki çamlığın ortasına at sürerken bitik halli kız, birden yere sıçradı. Dizginleri kısıp konağın kapısına dayandım. İçerde üç kadın inleyerek yatıyordu.

Kapı, omuzlanmış gibi kasası üzerinde yan yatmıştı. Sağı solu gözlemek üzere iken camların arkasından sayısız Kırgız çıktı, gerilmiş oklarını üstüme çevirip:

— Davranma! diye haykırdılar. Tuzağa düşmüştük. Bu diyarlarda bizi kim bekler, kim bizden ne umardı acep?

Uzun kılıncıma, el atmamla havada parlatmam bir oldu. Şu kötü acunda hiç bir avuldan Türk beyleri gibi eli kılınca varması ile kılıncın yağının başında patlaması bir olan er bulunmaz.

Klınç parlarken, kendimi atımın yelesi üzerinde yana attım:

— Sak! Sak! Oğuz, diye haykırdım. Atımın üstünde kaybolduğundan Kırgızların (Gırr) diye boşalan yayların savurduğu oklar havayı deldi. Gelen Oğuz Han (Sak! Sak.) diye bağırdığımı duymuştu. Türk elinde beyler, yiğitlerini, dizdarlar, kale gözcülerini (Sak, sak) diye uyanık tutarlar. (Sakın kendini yağıdan) demektir. Oğuz birden atını sürdü, meydanı şimşek gibi dolandı, hem at sürüyor, hem önüne ardına ok atıyordu. Ben de (Vurha, kırha) diye kılınç üşürünce, çamların ardından çıkanların dördü yerde kaldı, gerisi kaçtı. İkimiz birden atlardan yere sıçradık. Demin beni yağı karşısında, kurt sürüsü görünce kaybolan soysuz köpekler gibi ekip kaçan kız ile, yerde inleyen üç ablası hemen koşup çevremizi sardılar. Kavga yüzünden kerilmiş ellerimizi öpüp yumuşattılar, ince bellerine sardılar.

Ne olduysa bundan sonra oldu. Yerte yatan Kırgızları da, Manda-Yutan başbuğa meydan okuduğumuzu da unuttuk

Ben diyeyim bir saat, siz deyin iki saat, yedik, içtik

Adını vermemek için:

— Ağa, dedim. Oğuz Han'a. Manda-Yutanı ekdik mi?

Oğuz bana karşılık vermeden, kaplan derisinden zırhına altın başını dayamış ablaya döndü:

— Bize destur verirlerse? dedi.

Sarı ablaya:

— Nereye gideceksiniz? diye sordu.

Oğuz Han, dudaklarını geyik boynuzu görmüş pars gibi kıstı:

— Yugan Fu şarına.

— Gitmiyeceksiniz. Ben istedim, gitmiyeceksiniz?

— Niçin?

Sarı abladan önce küçük kız kendini tutamayıp haykırdı.

— Sizi orada ölüm bekliyor, ölmenizi istemiyoruz.

Sonra bu sözleri kaçıran arı yağı ağzını iki minik elile kapadı. Ablası ile bakıştılar. Bir tavşan tuzağı kokusu esti havada. Fakat koca Oğuz Han işi alaya vurdu:

— Sizin adlarınız neydi? diye sordu.

Küçük kız, söze atıldı:

— Ablama (Goylu Gu) bana (Goylu Hu) derler, dedi.

Oğuz Han bana döndü·

— Çinlilerin bize yaptıkları gibi biz de onların adlarını değiştirelim, dedi. Bu sarı ablanın adı (Gülen Geyik), bu küçük sansarın da adı (Gülen Ahu) olsun...

(Devamı gelecek sayıda)

TARİH YAPRAKLARI

ABDÜLMECİD'İN ÖLÜMÜ

Osmanlı Padişahlarının 31 ncisi olan Abdülmecit karışık savaşlar içinde hükümdar olmuştu. Mustafa Reşit Paşa'nın büyük yardımlarıyla Gülhane ıslahatını yaptı Onun zamanında birçok ortaokul ve lise açıldığı gibi Üniversitenin de temeli atılmış oldu. Gureba ve Haseki hastahaneleri, İzmit'te kâğıt fabrikası, Harbiye, Bahriye mektepleri kuruldu. Kırım harbi de onun zamanına rastlar. Abdülmecit fazla müsrif olduğu için tahttan indirildi. 25 Haziran 1861 de veremden öldü.

HACİ ARİF BEY

1862 de doğan Hacı Arif Bey, Türk musikisine büyük hizmetler etmiş, hiç bir saz çalmadığı ve nota bilmediği halde çok güzel besteler yapmış, Abdülhamid zamanında sarayda musiki hocalığı etmiştir. 28 Haziran 1884 de öldü.

ZARO AĞA

Türkiye'nin en çok yaşıyan adamı olan Zaro Ağa 1777 de Bitlis köylerinden birinde doğmuştu. Son yıllarında İstanbul Belediyesinde hademelik yapan bu dünyanın en yaşlı adamı 1934 te öldüğü zaman 157 yaşındaydı.

ÇOCUK ESİRGEME KURUMU

Yoksul, hasta, kimsesiz çocuklara koruyucu bir melek gibi kanat açan Çocuk Esirgeme Kurumu 30 Haziran 1921 de kurulmuştu

ATATÜRK'ÜN İSTANBUL'A GELİŞİ

Rahmetli Atatürk, Türk milletini en bitkin bir zamanında elinden tutarak yepyeni bir hayata kavuşturup, başına Cumhuriyet tacını koyduktan sonra, 17 Mayıs 1919 da ayrıldığı İstanbul'a 1 Temmuz 1927 de şan ve şeref yükiyle dönmüştü.

ÖĞRETMENİNİZ DİYOR Kİ

Uçakla seyahatten korkmayınız

YAZAN · SADIK ÖVET

SEVGİLİ çocuklar,

Geçenlerde, güzel yurdumuzun bir köşesi olan, tabiatın oya gibi işlediği yeşil Bursa'ya gittim. Çocuk Haftası'nın İllerimizi Tanıyalım sahifesinde burası hakkında bilgi bulacaksınız. Fakat benim gördüklerim başka, duyduklarım iç açıcı. Hem oradaki arkadaşlarınızla da konuştum.

İstanbul'dan Bursa'ya birkaç yönden, çeşitli araçlarla gidilebiliyor. Meselâ uçakla. Bu gidiş yirmi dakika sürüyor. Veya vapurla Mudanya'ya gidiyorsunuz. Bu yolculuk üçbuçuk saat sürüyor. Mudanya biliuzun bir seyahat yolu da var. İstanbul'dan vapurla Yalova'ya, Yalova'dan otomobil veya otobüsle gidilebiliyor ki, bu gezi hem masraflı, hem de zaman bakımından çok oluyor.

Kaç zamandır görmediğim Bursa'ya uçakla gideyim, dedim. Bilmem uçağa bindiniz mi? İnsanı zevklendiren en güzel seyahat bu oluyor. Hafif bir heyecan da veriyor. Yirmi kişi kapalı bir yere giriyorsunuz. Etrafla ilginiz kalmıyor. Uçak kalkarken oturduğunuz koltuklardaki kemerleri belinize bağlıyorsunuz. Bir pervane ve motor gürültüsü ile yükseliyor,

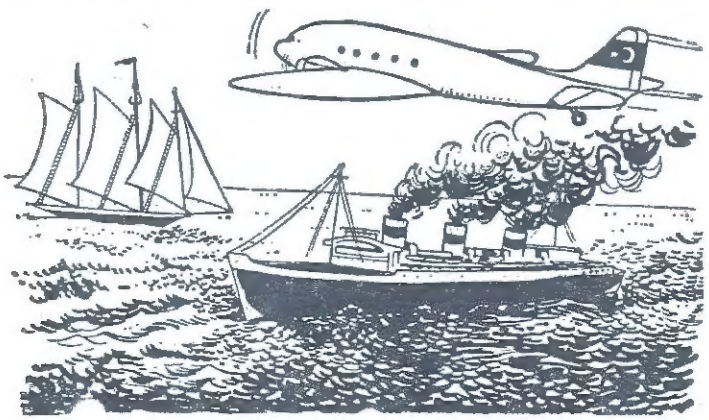

yorsunuz Bursa'nın iskelesi sayılır. Bu iki yer arasında asfalt bir yol var. Bu yol otobüs veya otomobille yarım saat sürüyor. Mudanya'yı tarih derslerinden de hatırlarsınız. Kurtuluş Savaşından sonra silâh bırakmasının imza edildiği kasabamız. Bu işin yapıldığı evi de gezdim. Deniz kenarında beyaz boyalı bir yalı. Hangi odada tartışmalar olmuş, hangi odada imza atılmış, hokkalar, kalemler, bu işi yapanların oturdukları sandalyalar, çalıştıkları masalar, fotoğrafları, elyazıları olduğu gibi duruyor. Tarihî olaylar geçen bu binayı şimdi Müze yapmışlar. Günün bazı saatlerinde ziyaretçiler geliyor, onları görüyorlar.

Yine Bursa'ya gitmek için sanki havanın içine atılıyorsunuz. Heyecanlı değil mi? Bizim Devlet Hava Yollarının uçakları ne kadar güzel, ne kadar rahat. Pilotlarımız yani uçağın kaptanları çok usta, çok becerikli insanlar. Sonra içerde size yardım eden güzel ve kibar hostesler var. Bu hostesler uçak havalandıktan sonra yolculara çay getiriyor, şeker veriyor, çiklet dağıtıyorlar. Rahatsız olanlara bakıyorlar. Bunlar olurken siz bir taraftan aşağılarını seyrediyorsunuz.

İstanbul'u kuşbakışı görünce, yani yukardan bakınca güzelliğini daha iyi anlıyorsunuz. İşte Halice Kâğıthane ve Alibey dereleri dökülüyor. Boğaziçi'ni görüyorsunuz. Marmara denizi ile Karadeniz'i birleştiriyor. Unkapanı ile Karaköy köprüleri, Galata yangın kulesi, Beyazıt kulesi, Süleymaniye, Sultan Ahmet camileri, Ayasofya müzesi ayağınızın altında sanki kutudan yapılmış şekiller gibi. Bunları birkaç dakika içinde seyrediyorsunuz. Çünkü uçak, gökyüzünde mütemadiyen ilerliyor. Marmara denizindeki kayık ve vapurlar tahtadan yapılmış oyuncaklar gibi suyun üstünde gitmeğe çalışıyorlar. Kıyılar çok hoş. Burunlar, körfezler daha iyi meydana çıkıyor. Yeşillikler arasında resim gibi köyleri dikkatle seyrediyorsunuz. Uçakta insan fena şeyler de düşünmüyor değil. Hay aksi şeytan. Paraşüt kelimesi aklıma takıldı. Paraşütü bilirsiniz. Tehlike zamanında belinize bağlayıp kendinizi boşluğa bırakacaksınız. Düğmesine basınca şemsiye gibi açılacak ve yere ineceksiniz. Yani can kurtaran... O sırada şu fıkra aklıma geldi:

Uçağa binmeden evvel yolculardan biri paraşüt alıyormuş, sormuş:

— Paraşüt sağlam mı? Düğmesi açılıyor mu?

Bunu veren:

— Merak etmeyin düğmeye basınca derhal açılır, rahat ve korkusuzca aşağıya inersiniz.

— Ya açılmazsa?

Paraşütü veren:

— Üzülmeyin, geriye getirir, değiştirirsiniz, demiş.

Gördünüz mü? Paraşüt açılmazsa ne olacağınızı bir hatırınıza getirin. O sırada yanımdan geçen hostese sordum.

— Kuzum, sizler hergün şehirler arasında uçuyorsunuz, gittiğiniz yerde uçak süpürülüp temizleniyor, sonra yeni yolcularla tekrar havanalıyorsunuz. Korkmuyor musunuz?

Hostes hayret etti:

— Aman efendim, dedi, bu iş sanki şehirde bir arkadaşımızı ziyaret ediyormuşuz gibi geliyor bize. Çünkü uçak seyahati çok garantili, tehlikesi çok az. Ve ilâve etti. Denizde olsun, karada olsun en az kaza uçakta olur. Ve en az ölüm vak'ası da uçaklardadır. Bunların istatistiğini yapmışlar. Yani bir çizelgede sayı ile göstermişler, dediğim gibi çıkmıştır. Hamdolsun göklerimizde şimdiye kadar önemli bir kaza olmamış. İçim rahat etti. Teşekkür ettim.

Biz bunları konuşurken karlı tepeleriyle Uludağ, eteklerinde ağaçlıklar arasında camilerile Yeşil Bursa göründü.

Haftaya Bursa'yı ve oradaki arkadaşlarınızı anlatırım.

MERAKLI Bahisler

DÜNYADAKİ OKULLAR

● İslâm âleminin en eski üniversitelerinden sayılan Kahiredeki Ezher külliyesi (972) Milâdî yılında inşası tamamlanmıştır.

● Avrupanın en eski üniversitesi 1232 de kurulan Paris üniversitesidir. Ondan sonra İngiltere'de 1249 da kurulan Oksford Üniversitesi ile 1284 de açılan Kembriç Üniversitesi gelir...

● Güney Amerikanın en eski üniversitesi, Peru'daki San Marcos Üniversitesidir. 1551 yılında kurulmuştur.

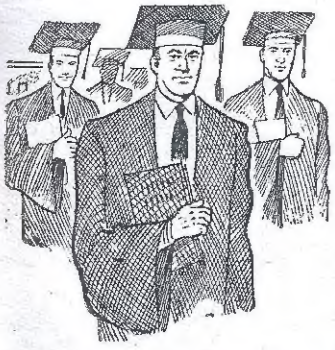

● Amerika'da Harvard Üniversitesi, her sene bir gazete müvezziine parasız tahsil imkânını verir ve ihtisas yapması için kendisine para yardımında bulunur.

● İtalya'da (Milâno) şehrinde bundan beş-altı sene evvel bir Ahçılık Enstitüsü açılmıştı. Gayesi İtalyan mutfağını korumak olan bu enstitüden mezun olanların arasında içtimaî mevkii olan birçok kadınlar ve erkekler hattâ profesörler de vardır.

● Galop Enstitüsünün yaptığı bir istatistiğe göre Amerika'da, öğrenci velilerinin dörtte üçü okullarda bugün tatbik edilen ceza usûllerinin değişmesini istemektedir.

● Fransa'da bir ilkokul müdürü, çok beğenilen yeni bir program bulmuştur. Haftanın belirli günlerinde muhtelif meslekler mensup talebe velilerini okula davet etmekte ve son sınıf öğrencilerine meslekleri hakkında konuşmalar yaptırmaktadır. İlgi ile karşılanan bu konuşmalar sayesinde öğrenciler, ileride tutacakları meslekler hakkında bilgi edinmektedir.

● Amerikanın ilk okullarında kabul edilen vasa şudur:

"Bitkileri, çiçekleri koparmıyacağım, küçük hayvanları koruyacağım, başkalarının malına saygı göstereceğim, onlar da malıma saygı göstersinler. Her zaman doğruyu söyliyeceğim. Taşıt araçlarında, sınıfta, yolda yere tükürmiyeceğim. Umumî bahçelerde kâğıt atmıyacağım.."

ÇOCUKLARIMIZA AHLÂK ve DİN ÖĞÜTLERİ-BİLGİLERİ

Kuvvetimizin Kaynağı: TÜRKLÜK - MÜSLÜMANLIK

TURK GİBİ KUVVETLİ sözü, sadece pazu kuvvetinden gelmiyor; demiştim. Asıl kuvvetimizin, tarihteki şöhretimizin AHLÂKIMIZ'dan geldiğini, anlatacağım fıkralarda görecek, iftihar edeceksiniz.

Gelgelelim o ahlâk kuvvetimiz epey sarsılmıştır. Bu sarsıntı, tarihimize, millî benliğimize gerektiği gibi sıkı sarılmayışımızdan ötürüdür. Millî benliğimizin koca yapısı TURKLUK'tür; mayası da MUSLÜMANLIK'tır. Türk benliği, TURK AHLÂKI bu iki kaynaktan beslenir: Türklük ve Müslümanlık... Daha doğru deyişle: Türk benliğinin ve ahlâkının pınarı, kaynağı tektir, fakat 2 oluktan akıp gelir. Asılda: Türklük başka, müslümanlık başka değildir. O kadar değildir ki, BİN YIL ve daha fazla bir zamandan beri (Türk demek, Müslüman demek, Müslüman demek, Türk demek) tir.

Avrupalılar tarihlerinde Türklerden bahsederken hep: Müslümanlar şöyle etti, Müslümanlar böyle geldi... derler. Bütün dünya, kesinlikle: Türk — Müslüman; deyip çıkar.

Türklük, ne yüce, ne kuvvetli bir varlık... Müslümanlık, ne nurlu, ne kutsal bir varlık... Bu iki eşsiz varlık birbirine kavuşup katıştıktan sonradır ki ne olmuşsa olmuş ve dünyamızı aydınlatan (HİLÂL = AY) doğmuş ve yükselmiştir.

KIRK YILLIK ÖĞRETMEN

ATALAR SÖZÜ

Kur'an-ı Kerim'den sonra gelen ve Kur'an'ın yanı sıra taşıdığı değere işaret eden şu Atalar Sözü'nün önemini ne güzel gösterir:

Atalar Sözü KUR'ANa girmez ama yanınca yiler

Allah kelâmı yani sözü olan KURAN'ımız geldikten sonra eski Atalar Sözü, yani millî düsturlar ne olacak? diye düşünülmüş. O zamanın Ataları da bu sözü söylemiş.er. Anlı mı: Ataların sözü, Kur'an âyetlerinden değil. Kur'an'a bir tutulamaz; ancak onun yanı sıra gider ve anlam olarak ayrı bir değer taşır.

Kur'an arabça nâzil olmuştur. Büyük anlamlarını kavramak için biz Türk'ler kendi dilimizde anlamlarını iyice bellemeliyiz.

Ay Alloğlu

ARKADAŞLIK UĞRUNA

Kapaktaki resmin hikâyesi

YAZAN: OĞUZ ÖZDEŞ

ONLAR iki arkadaştılar. Yedikleri yemek, içtikleri su ayrı gitmezdi. İkisi de, Bozdoğan köyünde bir kuşluk vakti, hemen hemen aynı saatlerde dünyaya gelmişlerdi. Evleri yanyana, tarlaları sırt sırta idi. Biri Hüseyin Ağanın, öbürü Eminlerin oğlu idi. Hüseyin Ağa oğluna Doğan, Emin de Yaşar koymuştu.

Doğan'la Yaşar'ın çocuklukları hep bir arada geçti. Köyün yamaçlarında beraber kelebek kovaladılar, ovasında birlikte at koşturdular, tarlasında beraber çift sürdüler. İki kardeş olsalar, bu kadar iyi geçinmezlerdi. Birisi bir haksızlığa uğradı mı, öbürü yardımma koşar, biri hastalandı mı, diğeri kasabaya gider, doktor mu, ilâç mı, ne icap ediyorsa, alır getirirdi.

Askerlik çağına gelince, köyden o yıl, sadece iki delikanlı askere alındı. Doğan'la Yaşar. Davul ve zurnalarla ikisi de, tâ kasabaya kadar uğurlandı.

Asker ocağında, ikisi de, aynı bölükte idi. Bir gün komutanları:

— İçinizde Kore'ye gitmek isteyenler varsa, şöyle öne çıksın, dedi.

Doğan hemen birkaç adım öne çıktı. Doğan, gider de, Yaşar hiç durur mu? Tabii hemen arkasından o da. Hoş, onlarla birlikte, bütün bölük Kore'ye gitmek istemişti ama, ancak iki kişi ayrılabilecekti.

Komutan:

— Doğan, sen şu tarafa geç! dedi.

Demek ki, Doğan Kore'ye gitmek şerefini kazanmıştı. Komutanları Yaşar'la Doğan'ın aynı köyden olduğunu biliyordu. Yaşar'a:

— Sen kal, olmaz mı? diye sordu. Bir köyden iki kişinin gitmesi haksızlık olur.

Yaşar neredeyde ağlıyacaktı:

— Ben de gitmezsem, köyüme ne yüzle dönerim komutanım? dedi.

Komutan Yaşar'ın ıstırabını anlamıştı:

— Pekâlâ, dedi. Sen de Doğan'ın yanına geç bakalım.

★

Kore'ye vardıklarının dördüncü ayında, mensup oldukları birliğe, bir tepenin yamacında makineli tüfek yuvası kurmuş olan düşman birliğini imha etmek vazifesi verilmişti.

O gece, bir bölük asker, bütün hazırlıklarını ikmal edip, sabaha karşı «Allah Allah» sesleriyle taarruza geçti.

Türk askerleri, aslanlar gibi çarpışıyor, adetâ kurşun yağmuru altında tepeye adım adım yaklaşıyorlardı.

Savaş oldukça çetin oldu Hâkim bir tepenin yamacında gizlenmiş olan düşman makineli tüfek yuvası, yaylım ateşi ile adetâ ölüm saçıyordu.

Doğan'la Yaşar'a, düşman makineli tüfek yuvasını arkadan çevirmek vazifesi verilmişti. Derhal, bölükten ayrılarak sağ taraftaki fundalığa saptılar ve yerde sürüne sürüne, düşman makineli tüfek yuvasına arkadan vardılar.

Yaşar bir hamlede yerinden fırlayarak düşman makineli tüfek yuvasına doğru koştu. Doğan arkasından:

— Yaşar, ne yapıyorsun? Seni görürler!

Diye bağırırken düşman ağır makineli tüfeği Yaşar'a çevirdi ve büyük bir homurtu ile kurşunlarını üzerine yağdırdı.

Doğan, saklandığı yerden

Yükselmeliyiz

Okulu çok severim, orada adam oldum,
Ah, diyebilsem bunu, diye saçımı yoldum,

Hayır, insan ne kadar çalışıp da büyüse,
Yine bir çok bilgiden mahrum kalır kir kimse.

Amma çalışmak gerek insanım diyenlere;
Eğleniyoruz diye yorulmayın boş yere.

Ancak çalışarak biz kazanırız şerefi;
Ne ararız elması, ne isteriz sedefi.

Bakın tarihimize, neler neler yapmışlar,
Bilgiyle, çalışmakla doğru yola sapmışlar.

Bize de düşen budur, durmadan çalışmaktır;
Geriliği gidermek hem ödev, hem de haktır.

Türk yerinde kalamaz, utanır boş durmaktan,
Sorarım size yavrum, ne çıkar oturmaktan?

Bilgimizle dünyaya göstermeliyiz,
Biz onları geçmeğe çalışan erkekleriz.

Kâzım Nami DURU

başını kaldırıp etrafına bakındı. Yaşar ortalarda yoktu. Yoksa vurulmuş muydu?

Bunu düşününce deli gibi oldu. Yaşar'ın intikamını almamıydı. Hemen el bombasına sarıldı. Bir hamlede yerinden fırlayarak, düşman makineli tüfek yuvasına doğru koştu ve bombayı fırlattı.

Düşmanın bulunduğu yer bir anda yerle bir olmuştu. Fakat Doğan'ın gözünde hiç bir şey yoktu. Etrafta çılgın gibi arkadaşı Yaşar'ı arıyordu.

Dakikalarca, sağa sola koştu. Nihayet inilti gibi bir ses duymuştu. Hemen o tarafa yürüdü. Hakikaten bu arkadaşı Yaşar'ın sesiydi. Arkadaşının yanına vardı. Fakat, Yaşar'da hiçbir hayat eseri yoktu. «Yaşar, Yaşar!» diye birkaç defa sarstı. Hiçbir cevap alamadı. Herhalde ölmüştü. Belki de biraz evvel duyduğu inilti, arkadaşının son sözleri idi.

Hemen Yaşar'ı omuzuna aldı. Onu burada, düşmanın eline bırakabilir miydi hiç?

Düşman makineli tüfek yuvasını imha ettikten sonra birliğe dönmek emrini almışlardı. Birliğin bulunduğu yer, beş saat ilerdeydi. Beş saat, dere tepe demeden, durup dinlenmeden yürüdü. Yolda giderken, buradaki vazifesi bitince, köye Yaşar'sız nasıl, hangi yüzle döneceğini düşünüyordu.

Doğan, ikindi üzeri birliğine döndü. Yorgunluktan bitkin bir haldeydi. Konuşacak hali bile yoktu. Kapıya varınca, sırtındaki arkadaşıyla birlikte, yere düştü, yığıldı kaldı. Çünkü, arkadaşlık sevgisi, Doğan'ın bacağından aldığı ve mütemadiyen kanayan yarayı unuttumuştu.

★

Doğan gözlerini açtığı zaman şafak sökülüyordu. Demek ki, ikindiden beri uyuyordu.

Heyecanla doğruldu. Başucunda birliğin doktoru vardı:

— Yaşar'ı yaşatayım derken, az kaldı kendin gidiyordun, diye gülümsedi. Yaralı olduğunu unutup beş saat yol yürünür mü hiç? Hem de sırtında bir insan taşıyarak?...

Sonra Doğan'ın yanındaki yatağa baktı. Doğan da başını o tarafa döndürdü. Gördüklerine inanamıyordu. Yaşar, yanındaki yatakta yatıyor ve kendisine gülümsüyordu. Demek ki, ölmemişti, yaşıyordu.

Birden sevinçle:

— Yaşar, diye bağırdı. Yaşıyorsun ha... Zaten içimde senin yaşadığına, ölmediğine dair bir his vardı... Demek köyümüze beraber döneceğiz... Arkadaşını Kore dağlarında bırakıp geldin, diye, beni kimse kınamıyacak artık...

TÜRK BÜYÜKLERİ

BARBAROS HAYREDDİN

BARBAROS Hayreddin Türk tarihinin en ünlü deniz kahramanıdır. Asıl adı Hızır'dır. Hayreddin adı kendisine Kanunî Sultan Süleyman tarafından verilmiştir.

Hızır Reisin babası Eceovalı Yakup isminde bir sipahidir. Dört oğlu vardı. Hızır'ın doğum tarihi kesin olarak bilinmiyor 1473 olması ihtimali kuvvetlidir.

Hayatı hep denizlerde geçmiştir. Genç yaşında kardeşiyle beraber korsanlık yapmıştır. Osmanlı devleti korsanlık yapılmasına rezi değildi. Bunlar, kendilerine sığınacak başka yerler buldular. Başarılar kazandılar, denizler hâkimi oldular.

Yavuz Sultan Selim hükümdar olunca Barbaros'la anlaştı. Artık o, Osmanlı devletinin deniz kahramanı idi.

Barbaros, bütün Akdeniz'deki yabancı gemicileri yenmiştir. Kanunî Sultan Süleyman tarafından kaptanderyalığa tayin olundu. Barbaros 13 yıl bu ödevi görmüş, bu ödevde iken ölmüştür.

Hızır Reis, Osmanlı Devletine Tunus ve Cezayir egemenliğini getirmiştir. Gayretli çalışmasiyle değerli denizciler yetiştirmiştir.

1546 yılının 4 Temmuzunda 73 yaşında iken öldü.

Türbesi Beşiktaş'ta, deniz kıyısındadır.

İlkokulun 1 - 5, sınıflarından bu sene (pekiyi) derece ile mezun olanların resimlerini, neşre devam ediyoruz. Bu yıl (pekiyi) derece ile sınıflarını geçen kardeşlerimizin, sınıf geçme derecelerini başöğretmenlerine tasdik ettirerek, adları, okul adresleriyle birlikte yollamalarını bekliyoruz.

KAZIM ALP CONKER ☆ Balıkesir, Altıeylül İlkokulu, Sınıf: 1/A, No: 88.

HULYA KANTARCIOGLU ☆ Usküdar, III. Selim İlkokulu, 1/B, No: 323

HÜSEYIN KANTARCIOGLU ☆ Usküdar, III. Selim İlkokulu, 1/B, No: 322.

İLYAS ÇELİK ☆ İstinye, Recaizade Ekrem İlkokulu, Sınıf: 1/B, No: 305.

ERTUĞRUL YURTSEVER ☆ Yeşilköy İlkokulu 2/B, No. 121

SEZAI IŞIK ☆ Fatih, Yavuz Selim İlkokulu, Sınıf: 4

NEVIN BILGIÇ ☆ Fatih, Yavuz Selim İlkokulu, sınıf: 1

ENİS KARACA ☆ Ankara, Yavuz Selim İlkokulu, 1/A, No. 123

AHMET ADAR ☆ Adana, Cebesoy İlkokulu, 2/A, No. 646

ESIN TINAY ☆ Mersin, Cumhuriyet İlkokulu Sınıf: 5, No. 65

NUR AKINER ☆ Adana, Gazipaşa İlkokulu, Sınıf: 5, No. 329

NURI AKINER ☆ Adana, Gazipaşa İlkokulu, Sınıf: 2, No. 754

ÇOCUK HAFTASI

İÇ MECMUA

UYUYAN canavar!..

YILDIRIM KAPTAN, DOKTOR KLANK, PROFESSÖR ZAG, MÜLTECİLERİ KURTARDIKTAN SONRA RAHATA KAVUŞMUŞLAR MIYDI?... NE GEZER... ÖNLERİNDE: "UYUYAN CANAVAR, ADLI BİR ÖLÜM TEHLİKESİ DAHA VARDI!...

BU "UYUYAN CANAVAR" DA NEDİR, SÖYLERMİSİN?..

ONU SİZE ANLATMAKTAN ZİYADE GÖSTERMEK LAZİM!..

5

5

ŞU GEMİYE BİNİP ONUN BULUNDUĞU YERE GİDELİM!..

...BU CANAVAR KOCAMAN BİR ÇELİK TÜPTÜR... İÇİNDE DE ATOMDAN HİDROJENDEN BİN DEFA KUVVETLİ BİR PATLAYICI VAR!

NE? BU HAKİKİ BİR CANAVAR DEĞİL ÖYLEYSE!..

BENCE HAKİKİ BİR CANAVARDAN DA HA KORKUNÇ!

DOKTOR KLANK'IN HAKKI VAR.. CANAVARIN İÇİ PROTON GAMA-DİNAMİDİ VE TETRAMİD ATOM-HİDROJENİ DOLU!

BU KORKUNÇ CANAVAR NEREDE BULUNUYOR?..

ŞU TEPENİN ARKASINDA!..

AMANIN! HAKIKATEN KORKUNÇ BIRSEY!..
İNSANLIK İÇİN BÜYÜK BİR TEHLİKE!..
-- BİRAZ DAHA YAKINA GİDELİM DE İYİCE GÖRÜN YILDIRIM KAPTAN!..
DEMEK "UYUYAN CANAVAR" BU HA?..
EVET! UYANMAMASI İÇİN BÜTÜN KALBİMİZLE DUA EDİYORUZ!..
ANLIYORUM.. ONU UYANDIRIRSANIZ GİTTİĞİ YERİ MAHVEDECEK.. ÇOK KORKUNÇ BİR ŞEY BU!..
BU KORKUNÇ MERMİYİ ATMAĞA MECBUR KALIRSAK NETİCE NE OLACAK BİLMİYORUZ!..

YANLIZ BİLDİĞİMİZ BİRŞEY VARSA, O DA DÜŞTÜĞÜ YERDE CANLI HİÇBİRŞEY KALMIYACAK!..

AMA BU Ö-LÜM DEMEK-TİR!..

EVET!.. SADECE DÜŞMANLARIMIZA DE-Gİl, BİZİM İÇİN DE ÖLÜM DEMEK-TİR!...

O NE DEMEK ÖYLE?

SU DEMEK Kİ... DÜŞMAN-LARIMIZDA DA TIPKI BİZİM-Kİ GİBİ KORKUNÇ BİR BOM-BA VAR! ANLIYORMU-SUNUZ?..

..ÖLÜME KARŞI ÖLÜM!...

EN KORKUNCU BU İKİ BOMBA BİR ANDA PATLARSA OLACAK!...

BİR DE O TEHLİKE-Mİ VAR?..

O ZAMAN NE OLUR ZAG?

BUNU SİZE TEC-RÜBEYLE GÖS-TERELİM!..

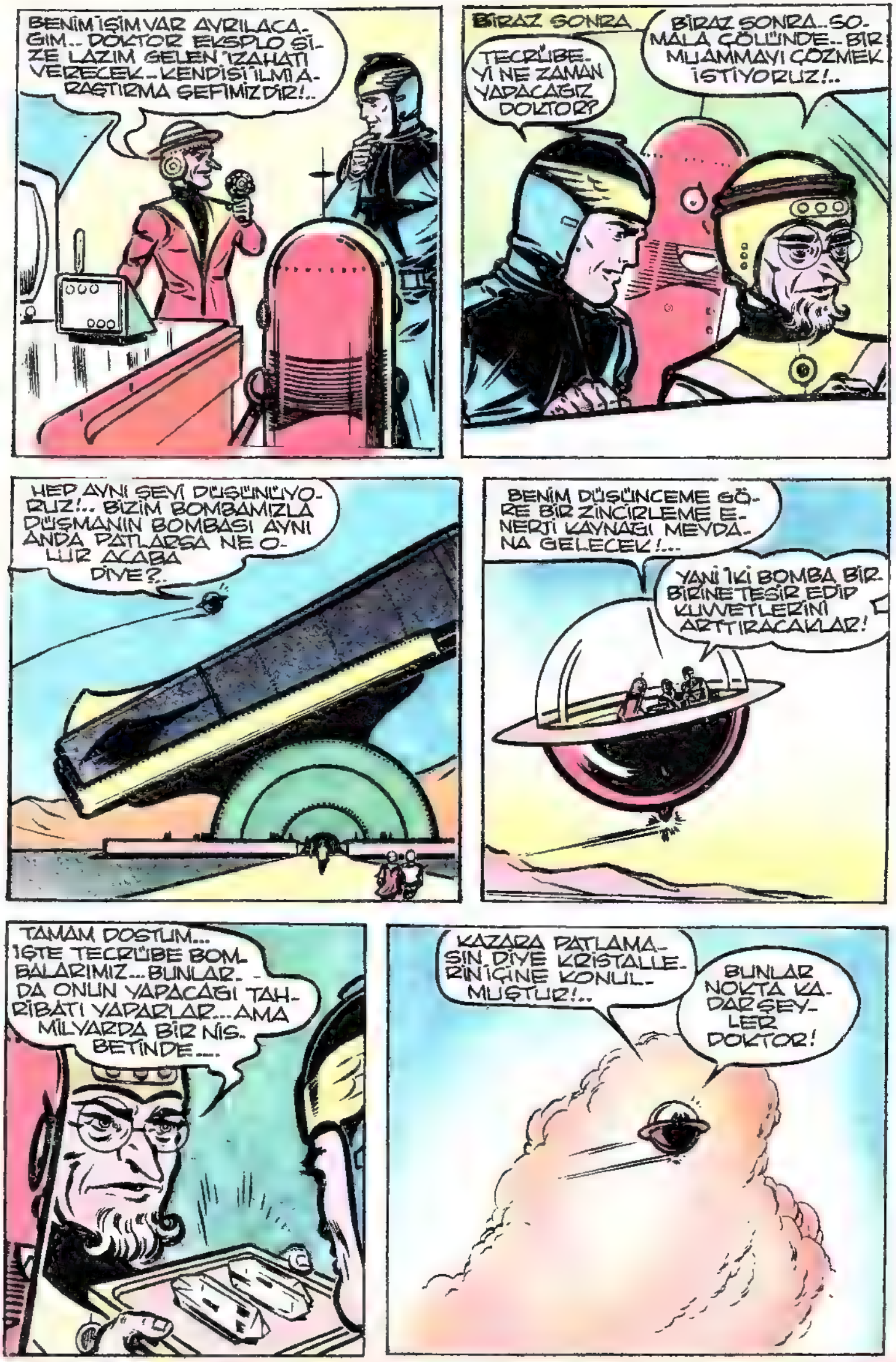
BENİM İŞİM VAR AYRILACAĞIM.. DOKTOR EKSPLO SİZE LAZIM GELEN İZAHATI VERECEK.. KENDİSİ İLMİ ARAŞTIRMA ŞEFİMİZDİR!..
BİRAZ SONRA
TECRÜBEYİ NE ZAMAN YAPACAĞIZ DOKTOR?
BİRAZ SONRA.. SOMALA GÖLÜNDE.. BİR MUAMMAYI ÇÖZMEK İSTİYORUZ!..
HEP AYNI ŞEYİ DÜŞÜNÜYORUZ!.. BİZİM BOMBAMIZLA DÜŞMANIN BOMBASI AYNI ANDA PATLARSA NE OLUR ACABA DİYE?..
BENİM DÜŞÜNCEME GÖRE BİR ZİNCİRLEME ENERJİ KAYNAĞI MEYDANA GELECEK!...
YANİ İKİ BOMBA BİRBİRİNE TESİR EDİP KUVVETLERİNİ ARTTIRACAKLAR!
TAMAM DOSTUM... İŞTE TECRÜBE BOMBALARIMIZ... BUNLARDA ONUN YAPACAĞI TAHRİBATI YAPARLAR... AMA MİLYARDA BİR NİSBETİNDE....
KAZARA PATLAMASIN DİYE KRİSTALLERİNİÇİNE KONULMUŞTUR!..
BUNLAR NOKTA KADAR ŞEYLER DOKTOR!

BENCE BUNLAR BİR KARINCA YUVASINI BİLE TAHRİP EDEMEZ!..

BÖYLE BİR TECRÜBEYE KALKARSANSA NA TAVSİYEM KARINCA YUVASINDAN 300 km. UZAKTA OL!..

TECRÜBE YERİNE YAKLAŞIYORUZ!..

İŞTE KAPTAN... ŞEHİRLERDEN TAM BEŞYÜZ KİLOMETRE UZAKTA OLAN **SOMALA ÇÖLÜ** ÜZERİNDEYİZ!..

PEKİ.. BOMBAYI ATTIKTAN SONRA ONUN TESİR SAHASINDAN NASIL KURTULACAĞIZ?

BOMBANIN TESİRİ SADECE YANLARA DOĞRUDUR... BİZ BOMBAYI 15.000 METREDEN ATACAĞIZ!

İŞTE! BU KOCAMAN GRANİT DAĞ BİZİM HEDEFİMİZ OLACAK!..

KORKARIM DAĞA HİÇBİRŞEY OLMIYACAK!

BİRAZ SABREDİN KAPTAN!..

..ŞİMDİ ŞU DÜĞMEYE BASINCA BOMBAMIZ DÜŞECEK!.. DİKKAT!.. TAMAM!

AŞAĞIDAN GÖZLERİ KAMAŞTIRAN BİR YEŞİL IŞIK YÜKSELDİ...

GRANİT DAĞIN YERİNDE ARTIK BİR ÇUKURDAN BAŞKA BİRŞEY YOKTU!...

HAYRET! İKİ MİNİCİK BOMBA BU İŞİ YAPTI HA!...

HAYIR! BU İŞİ SADECE BİR BOMBA YAPTI!

...BİRAZ SONRADA İKİ BOMBA BİRDEN PATLARSA NELER OLABİLECEĞİNİ GÖRECEĞİZ YILDIRIM KAPTAN!..

İŞTE TECRÜBE BOMBALARIMIZ...: BENİM TAHMİNİME GÖRE İKİSİ BİRDEN PATLARSA, BİRBİRLERİNE ZİNCİRLEME TESİR ETMEK SURETİYLE BİRİNİN YAPTIĞINDAN TAM **BİR TRİLYAR** DEFA DAHA TESİRLİDİR!..

BU SADECE SİZİN TAHMİNİNİZ Mİ?..

İKİ MİNİK BOMBA, TEK MİNİK BOMBANIN BİR TRİLYAR KATI KUVVETİNDEDİR!..

-VE BUNLARIN BİR MİLYAR DEFA BÜYÜĞÜ OLAN "**UYUYAN CANAVAR**'IN KUVVETİNİ DÜŞÜNÜN!..

--VE BÜTÜN BU TAH. MİNLERİMDE ZERRE KADAR YANILDIGIMI DA HİÇ ZANNETMİYORUM KAPTAN!..

BUNLARA BİRTÜRLÜ İNANAMIYORUM DOKTOR EKS. PLO!..

ŞU HALDE TECRÜBE-Yİ YAPA-LIM!..

DURUN! BÖYLE BİR TECRÜBEYE GİRİŞME-YİN!..

NEDEN DURA-CAKMIŞIZ?.. UYU-YAN CANAVARLAR AYNI ZAMANDA PAT-LARSA NELER OLA-CAGINI GÖRMEK İSTEMEZMİSİNİZ?..

HAYIR İSTEMEYİZ DR.EKSPLO! DÜNYADA İKEN BENDE A-TOM ARAŞTIRMALARINDA ÇALIŞTIM... İ SANLAR BİR YERDEN SONRA DURMASINI BİLMELİ-DİRLER!..

ŞU İKİ BOMBA SİZE HAYAL-GÜCÜNÜZÜN KESTİREMİ-YECEGİ KADAR KORKUNÇ BİR NETİCE VERECEK!..

BU NETİCEYİ GÖRMEGE KAL-KIŞMAKTANSA, DÜŞÜNÜP KORK-MAK VE ORADA DURMAK DAHA FAYDALIDIR!..

İKİ UYUYAN CANAVAR BİRDEN PATLARSA SİZİN DÜNYANIZDAKİ BÜTÜN CANLILAR BİR ALEV OLUP KAYBOLACAKLAR!..

SUSUN! PEKİ..TECRÜBEYİ YAPMIYACAĞIM!

© 1957, John F. Dille Co.

BAKIN NETİCEDEN SİZ DE KORKUYORSUNUZ.. O HALDE BU KORKUNÇ CANAVARLARI UYANDIRMADAN SULH YAPMALIYIZ!..

YA DÜŞMANIMIZ BİZİM GİBİ DİL ŞÖNMEYİP BOMBAŞINI ATIVERİRSE!..

O ZAMAN BİZİM HALİMİZ NE OLUR?..

ONLARA, BU İKİ CANAVARIN AYNI ANDA PATLAMASIYLA DOĞACAK NETİCEYİ ANLATMAK LÂZIM!..

AMA NASIL?

ONLARADA BÜTÜN CANLILARIN BİRANDA YOKOLACAKLARINI ANLATABİLİRSEK ONLARDA KORKARLAR!...

..GÜZEL BİR FİKİR... BU İŞİ **YILDIRIM KAPTAN**'DAN RİCA EDELİM!...

ŞİMDİ SARAYA GİDİP DÜŞÜNCELERİMİZİ BAŞKANA ANLATALIM... KABUL MU YILDIRIM KAPTAN?..

KABUL!

YILDIRIM KAPTAN İKİ DÜŞMAN ÜLKEYİ BARIŞTIRABİLECEK Mİ?...

BUNU GELECEK SAYIDAKİ:

GÖKYÜZÜNDE **Demirperde ülkesi**'NDE GÖRECEĞİZ!...

BUNU DUYDUNUZ MU?

1876 DA KALİFORNİYALI BİR MÜHENDİS ÖN TARAFINDA BİR AT HEYKELİ OLAN BİR LOKOMOTİF YAPIP, BERATINI ALMAK İÇİN MÜRACAAT ETMİŞTİ... BUNA SEBEP LOKOMOTİFİ ATLI TRAMVAYLARA BENZETEREK ATLARI KORKUTUP, KAZALARA MEYDAN VERMEMEK İÇİNDİ!..

SÜRATLİ BİR UÇAKLA, BÜTÜN BİR DONANMAYI SİS ALTINDA GİZLEMEK MÜMKÜNDÜR... UÇAĞIN KANATLARI ALTINDA OLAN SİS DEPOSU BİR KARPUZ BÜYÜKLÜĞÜNDEDİR... İÇİNDEKİ DUMAN DIŞARI ÇIKINCA AKIL ALMIYACAK DERECEDE YAYILABİLİR...

AFRİKA'LI BİR ZENCİ KABİLESİNİN REİSİ, TÜTÜNÜ ÜST DUDAĞINA YERLEŞTİRİR, SONRA DUDAĞINI ÇABUCAK HAREKET ETTİREREK TÜTÜNÜ BURNUNUN İÇİNE ATABİLİR!..

KRİSTOF KOLOMB'UN ELİNDE BİR GEMİCİ DÜRBÜNÜYLE RESMİNİ YAPMAK YANLIŞTIR. ÇÜNKÜ BU ÇEŞİT DÜRBÜN, AMERİKA'NIN KEŞFİNDEN TAM 150 SENE SONRA İCAT EDİLMİŞTİR!...

3 ARKADAŞ

HİSSİ VE ÖĞRETİCİ ROMAN — 5 — YAZAN : KEMALETTİN TUĞCU

— 4 —

ÖMER o sabah yeni bir heves ve gayretle işe başladı. İşçi arkadaşları onun bu haline şaşıyordu. Bir aralık Derviş Usta:

- Sana erken izin verelim de iş ara çocuğum, dedi. Orhan Bey senin suçsuz olduğunu anladı ama o inatçıdır. Tükürdüğünü yalamaz.

Ömer cevap vermedi. Akşama doğru Usta:

— Istersen git, dedi.

— Benim tanıdığım kimse yok. Nereye gideceğim. Çalıştığım kadar çalışırım.

— Pekâlâ. Eğer sana yol verirlerse ben de bir çaresine bakarım.

— Teşekkür ederim usta.

Öğleyin Kenan onun yanına gelmiş ve gece nerede kaldığını sormuştu

— Ben giderken seni düşünemedim, dedi. Gerçi ben de sığıntı gibi oturuyorum ama senin halin benden beter.

İki çocuk hemen hemen aynı yaştaydılar. Ömer kendisiyle alâkadar olan Kenan'a rastladığı ihtiyarı anlattı. Çocuk:

— Çok iyi, dedi. Keşke ben de öyle bir yer bulsam. Bu benimkiler uzaktan akraba olurlar. Aldığım haftalığı öylece onlara veriyorum. Hâlâ da kendime alakoyduğum yedi buçuk lira yemek parasında gözleri vardır. Ne yaparsın. Eşya yok, yer yok, tek başıma bir oda tutmağa kalktım ama herkes beni çocuk bularak odasını kiralamadı. Oteller dersen çok pahalı. Zaten işten vakit pulup ta yer aranmıyor ki.

— Senin baban ne iş yapardı?

— Babacığım tesviyeciydi.

— Benim babacığım da şofördü.

— Bana bak Ömer. Ben seni çok severdim. Biz seninle iyi arkadaş oluruz. Belki bir gün seninle bir yer tutar, beraber otururuz.

— Çok iyi olur, Kenan.

— Hele bakalım bir yaz gelsin de.

Ömer o akşam eve daha sevinçli gitti. Kar, tipi, soğuk onun umurunda değildi. Yürürken ıslık bile çalıyordu İhtiyar biraz nezle olmuştu. Öksürüyor, üşüyordu. Ömer ateşi tazeledi. Kömür bitmişti. Aklına fırın geldi. Hemen bir boş gaz tenekesi alarak fırına gitti Biraz bekledi.

Pişirici yarım gaz tenekesi sönmüş kor için yirmibeş kuruş aldı. Bu kömür onlara bir gün yeterdi. Hem yanması kolaydı.

İhtiyar çorbayı pişirememişti. Ömer ateşin üstüne tencereyi koydu. Kavurmaları içine attı, bir iki çevirdikten sonra bir başka kapta ezdiği unu suya attı, çevire çevire kaynattı. Un kokusu gidince tencereyi ateşten indirdi. Bir de yumurta pişirdi.

İhtiyar adam bu çorbadan seve seve yedi. Her kaşıkta oh diyordu. Lâmbada pek az gaz kaldığı için perdeyi açtılar. Lâmbayı söndürdüler. Dışarının elektrik ışığı içerisini pek iyi aydınlatıyordu.

Zavallı çocuk, bu ihtiyarla o soğuk odada pek sıkılıyordu. Kafeste bir kuşa benziyordu. O da arkadaş istiyor, gezmek, gülüp söylemek istiyordu ama beraber yaşadığı adam pek ihtiyardı.

Çaylar içildi. Ömer ihtiyarı örtüp bastırdı. Kendisi de yattı. Sabahleyin pek erken kal-

İhtiyar adam kitabı aldı. Evirdi, çevirdi.

karak mangala gömürleri koydu. Çay pişirdi. Gidıp ekmek aldı. Ayrılırken:

— Bir günlük sıkıntımız kaldı efendi baba, dedi. Yarın akşam para alacağız. Bugün de sabredelim.

Hakikaten o akşam biraz helva ile ekmek yediler. Kalan çorbayı ihtiyara içirdiler. Omer sabahleyin çıkarken evde ancak bir dilim ekmekle birer çaylık şeker kalmıştı.

Omer gündüz birşey yemedi. Zaten işçilerin çoğu hafta sonunda hep parasız kalır akşamı iple çekerlerdi. Akşama doğru muhasebeci onları birer birer odasına çağırarak paralarını veriyordu. Ömer'e sıra gelince:

— Kırkbeş lira avansından on lira geçen hafta kestik, dedi. Bir daha haftaya çıkacağına göre otuz beş lirayı ikiye bölerek kesiyorum. Yirmi bir liradan onyedi buçuk lira çıkarsa üçyüz elli kuruş kalır. İşte o da burada.

Omer kıpkırmızı kesilmişti. Muhasebeci:

— Ne bekliyorsun? dedi.

Her para dağılışta Orhan Bey orada bulunurdu. Yine oradaydı. Ömer ona doğru döndü. Patron birşeyler yazıyordu. Yerinden kalkarak muhasebeciye yazdığı kâğıdı uzattı:

— Ömer efendinin hesabını böyle yapınız, dedi.

Ömer ayakta bekliyordu. Muhasebeci şaşırmıştı. Orhan Bey:

— Ömer artık testerede çalışıyor, dedi. Üç ay sonra yedi buçuk lira gündelik alacak. Şimdi beş liradan hesap görün. Avansını da benim hesabıma geçirin.

Omer üç buçuğu verdi ve otuz beş lirayı aldı. Teşekkür ederek oradan ayrıldı. Herkes işinin başında yavaş sesle konuşuyordu. Bir senelik işçi olan Kenan'ın eline ancak yirmi sekiz lira geçmişti. Çünkü durmadan avans alıyordu. Omer akşamı güç etti. Ertesi gün pazardı artık. İlk işi bir şekerciye uğrayıp yarım kilo kaymaklı lokum almak oldu. Çocuk için biraz akide şekeri aldı. Oradan bakkala gitti. Yağ, pirinç, patates, şeker, un, manavdan portakal, limon, elma aldı. İki büyük kese kâğıdını doldurmuştu.

Eve sevinçle gitti. Yükünü bırakarak tenekeyi ve iki gaz şişesini alarak gidip kömürle gaz ve dönüşte ekmek aldı.

O akşam evin içinde bayram gelmişti. Yemeğe geç kalındı ama önce pilâv pişti, sonra patates kızardı, arkasında ocakta pirzolalar yapıldı. Et kokusunu duyunca bir de tekir kedi çıkmıştı ortaya. Çocuk:

— Bu bizim kedimiz ağabey, diyordu. Akşamları geliyor ama bizde yemek pişmediği için şimdi sade yatmağa geliyor.

Ömer gülerek:

— Kediler böyledir, dedi.

Yemek pek iştahlı yendi. Ömer:

(Devamı gelecek sayıda)

Hayvanlar ÂLEMİ

Hayvanlara sert muamele etmeyin

Bu kaplan, kuluçka makinesinde büyütülen üç kaplan yavrusundan bir tanesidir

Yukarıda resmini [illegible] kaplanın ismi La'[illegible] ve benim arkadaşımdır. [illegible] La [illegible] hayvanat bahçesinde tarafımızdan [illegible] süt ile büyütülmemiş olsa [illegible] bosuna göre çok tehlikeli bir [illegible] olması icap ederdi.

La'yı doğar doğmaz aldık. Annesi bir Bengal, babası ise Sumatralı bir kaplandı. La'nın iki kardeşi daha vardı. İlk defa anne olan diğer bütün genç anneler gibi La'nın da annesi üç yavrusu ile ne yapacağını bilemiyordu. Bunun için de biz La'yı aldık.

La'yı ve diğer hayvanları kuluçka makinasının içerisinde aynı sıcaklık ve nem derecesinde tuttuk. Annelerinin yanını aratmamağa çalışarak, istedikleri bütün rahatlığı temin ettik. Hademeler tarafından dikkatle bakılıyor, ihtimam görüyorlar. Bunun karşılığında onlar bize karşı gayet kibarca hareket ediyorlar.

Hayvanlara kaba muamele edilmesinin tamamen aleyhindeyim. Köpek, kedi gibi ev hayvanları doğdukları günden itibaren iyi muamele görürlerse onlar da aynı şekilde mukabele ederler. Kendilerine ne öğretilirse onu harfiyen öğrenmek gibi tehlikeli bir huyları vardır. Sert hareketlere alışırlarsa hayatları boyunca saldırgan, tırmalayıcı mahlûklar olacaklardır.

K. TUĞCU'NUN GÜZEL BİR HİKÂYESİ

KUÇUK evlerin yıllarca barındığı sokakta koskoca bir apartıman yükselmişti. Bahçeleri olmadığı için bunca yıldır tertemiz sokakta oynayan çocukların, sokağın fakir insanlarının rahatı da kaçmıştı.

Apartıman sahibi sanki bütün sokağı kullanmağa hak kazanmış gibi, durmadan kalp kırıyor, tehditler savuruyor, otomobiline el sürdü diye masum çocukları tokatlıyordu.

O gece büyük bir eğlence tertiplemişti. Daha akşamdan başlıyan caz ve eğlence gürültüsü, işlerinden yorgun argın dönen mahalleliye uykuyu haram etmiş, hastaları canından bezdirmiş, kundak çocukları alışmadıkları bu gürültü yüzünden uykusuz kalmışlardı.

Birden gürültüler kesildi. Koskoca apartıman korkunç bir karanlığa boğuldu. Geniş pencerelerde kibrit ışıkları, elden ele dolaşan mumlar görüldü ve nihayet sağa sola edilen telefonlarla elektrik idaresinden teknisyen istenildi. Fakat nö-

Beden eğitiminde sinir sisteminin rolü

YAZAN : SULHİ GARAN

Beden eğitimi çalışmalarının hareket şekilleri veya yapılış tarzları, hususî maksatlar takip eder.

Ekserî insanların; muhtelif adele grupları küçük yaşlarda kâfi şekilde teşekkül edemediği için; bunlar sinir sisteminin tesiri altında kalır.

Bu gibi bünyelerde devamlı olarak bir gerginlik mevcuttur.

Adale sinir sisteminin tesiri altına girince, bir başka tâbirle normal ve işlenmiş adale gruplarına malik bulunmıyan bünyeler, hem vücutçe tekâmül edemezler, hem de kafaca geri kalırlar..

Zamanında sistemli jimnastik hareketleri ile takviye edilmiyen çocuklar okul yaşayışlarında, daha sonra da iş hayatlarında asap bozukluğundan kurtulamazlar..

Bir takım tezahüratı, çocuğun doğuşundan sananlar; muhakkak ki peşin bir hatâya saplanmaktadırlar.

Buna inanan ve çocuklarını küçükken bu gergin halden kurtaramıyan veliler; onun bütün hayatının bir işkence içinde geçmesine sebebiyet verdiklerinin farkına dahi varmazlar.

Diğer taraftan, zayıf bünyeli çocuklar sinir hastalığına müptelâ olduktan başka; bu kötü ve yıpratıcı rahatsızlığın tesirinde kalarak; günler ve seneler ilerledikten sonra karakter zaafına da uğrarlar.

Cemiyet için büyük tehlike teşkil eden kötü sinir itiyatlarına kapılan bu çocuklar, delikanlılık devirlerinde artık normale dönemezler..

İşte; bu aksaklıkları önlemek için; çocukların küçük yaşlarında bilgili bir hareket zenginliğine tâbi tutularak beden eğitiminden gerektiği şekilde faydalanmalarını sağlamak lâzımdır.

Mütehassıs öğretmenler tarafından yaptırılacak jimnastiklerde, çocukların vücut yapılarına, ruh haletlerine dikkat edileceği cihetle onlara en büyük yardım sağlanmış olur.

Günün modern beden eğitimi şeklinde vasıflandırılan natür jimnastikde belli başlı bilhassa beş grup nazarı dikkati çeker:

1 — Yardımlı ve yardımsız sallanma, gevşetme ve daire hareketleri. (Gövde, kollar ve bacakların faaliyeti içersinde ayrı ayrı yapılacaktır.)

2 — Canlı bir vasıtadan, yani bir insandan istifade. Meselâ: Bir arkadaşını tutmak yahut ona dayanmak suretiyle yapılan aktif hareketler..

3 — Yukarıdaki gibi yardımcı canlıdan faydalanarak aktif harekete esas teşkil eden pasif faaliyette bulunmak..

4 — Yardımcı canlı ile yapılan mukavemet hareketleri taşıma, itme, çekme, binme ve dayanma..

5 — Tek yapılan hareketler.

betçi memur bir başka yerdeki arızayı tamire gitmişti.

Apartıman sahibi deli oluyordu. Akli eren gençler, misafirler elektriğin sönmesinin sebebini boşuna aradılar. Nihayet dışarıda bir usta arandı ama, vızır vızır işliyen otomobiller kimseyi getirmedi.

Nihayet apartımanın şoförü tek katlı bir evde oturan sokak komşularından birinin kapısına dayandı:

— Çocuk, ustana haber ver. Bol bahşiş alacak. Apartımanın elektriklerine bir bakıversın.

Ondört, onbeş yaşında kadar olan elektrikçi çırağı:

— Ustam ihtiyar, dedi Ta Eyüp'te oturuyor. Evini de bilmiyorum.

— Sen bak.

— Ben mi?

Birkaç gün evvel apartıman sahibi bahçesini genişletmek istediğini ve onların o kümes gibi evlerinden çıkıp gitmelerini, ellerine beş on kuruş vereceğini söylemişti.

Çocuk takım çantasını aldı. Tulumunu giydi. Sabırsızlıkla bekliyen ev sahibi ve misafirler bu çelimsiz çocuktan doğrusu birşey ummadılar. Ev sahibi:

— Bundan başka kimseyi bulamadın mı be? diye söylendi.

Çocuk cep feneriyle birkaç yer dolaştı. Iskemlelerin üstüne çıkarak avizelere baktı. karıştırdı. Sonra gidip sigortaya tel sarıp çevirdi.

Ortalık göz kamaştıran bir aydınlığa kavuştu. Misafirler şiddetle el çırparak çocuğu alkışladılar. O somurtarak çantasını toparlıyordu. Ev sahibi yanına sokuldu:

— Al bakalım aslanım, dedi.

Misafirlerinin yanında bir elli liralık uzatıyordu Çocuk paraya bakmadı bile Kısaca:

— Teşekkür ederim, dedi. Gece yarısı ben para için yatağımdan kalkmam

Apartımanın sahibi şaşaladı:

— Bedava da olmaz ya bu iş, dedi.

— Komşular arasında olur Herkes elinden geldiği kadar birbirine yardım eder

— Demek komşuyuz ha? Peki sen nerede oturuyorsun?

— Bahçenize bitişik olan o kümes gibi evde. Hani bahçenizi genişletmek için bizi çıkartmak istediğiniz evde.

Çocuk arkasına bakmadan yürüdü, gitti...

[redacted]

HER HAFTA
BİR İLİMİZ

K O N Y A

Konya'da Mevlânâ Türbesi'nin uzaktan görünüşü

Orta Anadolu yaylâsında bulunan en eski, en büyük şehirlerden biridir. Birçok yolların kavşak yerinde bulunduğu için Konya pek eski zamanlardanberi büyük bir merkez olmuştur. Biz hıtlılar ve Romalılar zamanında da Konya önemli bir yerdi. Fakat asıl büyüyüp gelişmesi, orta çağlarda, Selçuk Türkleri devrinde olmuştur.

Büyük Selçuk hükümdarı Birinci Alâeddin şehrin etrafını kale duvarlarile kuşatmış, hendekler, kaleler ve kulelerle kolayca korunur bir hale getirmişti. Ondan sonra gelen Selçuk hükümdarları da şehri birçok güzel yapılarla süslediler Bugün şehirde kırktan fazla medrese, kitapsaraylar, camiler, saraylar, daha birçok hayır yapıları vardır.

Bunlardan ve elde bulunan diğer eserlerden orta çağlarda Konya'nın büyük bir bilim merkezi olduğu anlaşılıyor.

Anadolu Selçuk devleti dağıldıktan sonra Konya, Karamanoğullarının eline geçmişti. Ondan sonra Osmanlılarla yapılan birçok savaşlarda şehir çok zarar gördü. Nihayet Fatih Sultan Mehmet, Konya'yı da kendi toprakları arasına kattı. Bugün Konya'da bulunan eski ve değerli eserlerin başında Alâeddın Camii, Mevlâna Celâleddin Rumi türbesi ve dergâhı vardır.

Konya ovası bir bozkırdır. Konya şehrinin üç yanını bu bozkır çevirir. Yalnız batı tarafında sulak ve tepelik bir yer vardır. Burada Meram bağları bulunur. Yazın çok sıcak olan Konya'nın yazlık yeri bu Meram bağlarıdır.

Konya Cumhuriyet devrinde hayli gelişmiş, yeni yapılarla, yollarla süslenmiştir. Eskidenberi burada kilim, seccade, aba, şayak dokunur. Deri fabrikaları ve çeşitli küçük fabrikaları vardır. Yemişi boldur. Kavun ve karpuzu meşhurdur.

1955 nüfus sayımında Konya ve ilçelerinde 849 bin 771 kişi olduğu görülmüştür. Konya ayni adı taşıyan ilin merkez ilçesidir. Bu ile bağlı diğer ilçeler şunlardır: Akşehir, Beyşehir, Zozkır, Cihanbeyli, Çumra, Doğanhisar, Yunak, Kadınhanı, Kulu, Konya Ereğlisi, Ermenek, Hadım, Ilgın, Karaman, Saiteli, Seydişehir, Karapınar.

EĞLENCE BULMACA

PUL Köşesi

SON ÇIKAN PULLAR

1958 yılında, Mayıs sonuna kadar, posta pulu olarak 8 seri pul çıktı. Bunlar hakkında izahat verelim:

Her ilimizin baş şehrinin resimlerini taşıyan 20 kuruşluk buyuk, 5 kuruşluk küçük pullardan murekkep olan bu seride A harfiyle başlıyan şu illeri çıktı:

Adana, Adapazarı, Adıyaman, Afyon, Amasya, Anvın, Aydın. Bu pullara «A takya, Antalya, Ankara, Aart-Memleket Serisi» denildi. 1 milyon seri basıldı. Tam seri kıymeti 250 kuruş. Hepsi 20 puldur.

Ticaret lisesi pulları: Seri 2 puldan murekkep. 1 milyon seri basıldı. 75. yıldönümü münasebetiyle çıktı. Pullar 20 ve 25 kuruşluktur.

B. Memleket serisi, yine 20 ve 25 kuruşluk pullardan murekkeptir. B harfiyle başlıyan 6 vilâyete aittir. Balıkesir, Bilecik, Bingöl, Bitlis, Bolu, Burdur. Hepsi 12 pul. Seri fiatı 150 kuruş.

Atatürk serisi: Çift erçeveli muhtelif kıymette 20 pulluk bir seri. Halen postada kullanılmaktadır. 1 milyon seri basıldı.

C. Memleket Serisi: 6 vilâyetimizin merkez şehrini gösteriyor. 20 ve 5 kuruşluk 12 pul. Mu seri karışıktır ve su pullar vardır: Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır.

Pamukkale serisi: 25 ve 20 kuruştan ibaret iki pulluk bir seri. 1.200.000 seri basılmıştır.

NEZLE

Sevinç ateş gibi bir çocuktu. Evde top oynamayı âdet edinmişti. Annesinin sözünü tutmayarak, o gün de top oynuyordu. Aksilik bu ya, sürahiye çarpan top, onu paramparça etti. Sesı duyan annesi hiddetle Sevinç'in üzerine yürüdü.

Çocuk telâşla:

— Anneciğim bana çok sokulma, nezleyim, sana da geçer!...

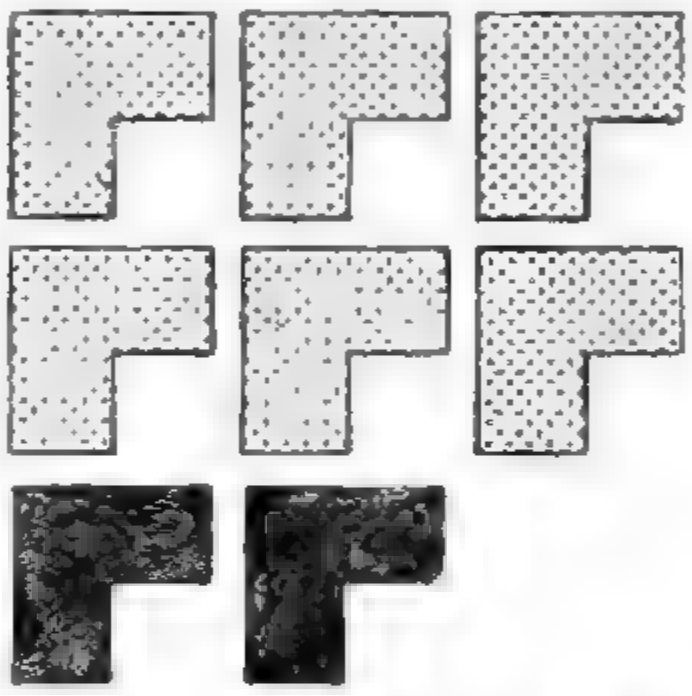

Yukardaki siyahlı, beyazlı şekillerle bir dikdörtgen elde edebilir misiniz? Sadece, siyah şekillerin dikdörtgenin içinde bulunması lâzımdır.

(Halli karşı sayfada)

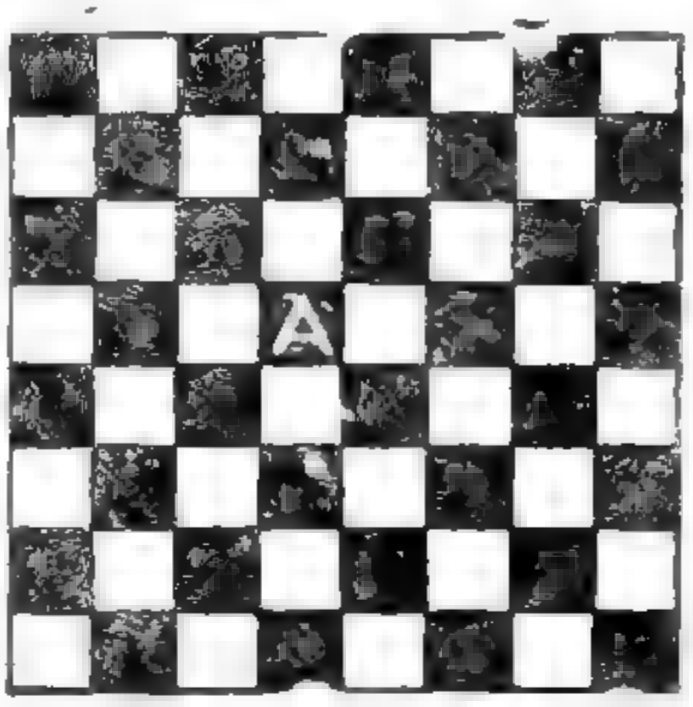

Resimdeki dama tahtasının A noktasından hareket edip, bütün kareleri dolaşarak yine A karesine gelebilir misiniz? Aynı kareden bir defa geçmek ve geçilmedik kare bırakmamak şarttır.

(Halli karşı sayfada)

SINIFTA

Öğretmen — Bana donmuyan sulu birşey söyler misiniz?

Öğrenci — Kaynar su!...

ELMALAR

— Ümit, mutfakta masanın üstünde 5 elma vardı, 3 ü ne oldu?

— Vallahi anneciğimi Geceydi, ikisini görmedim.

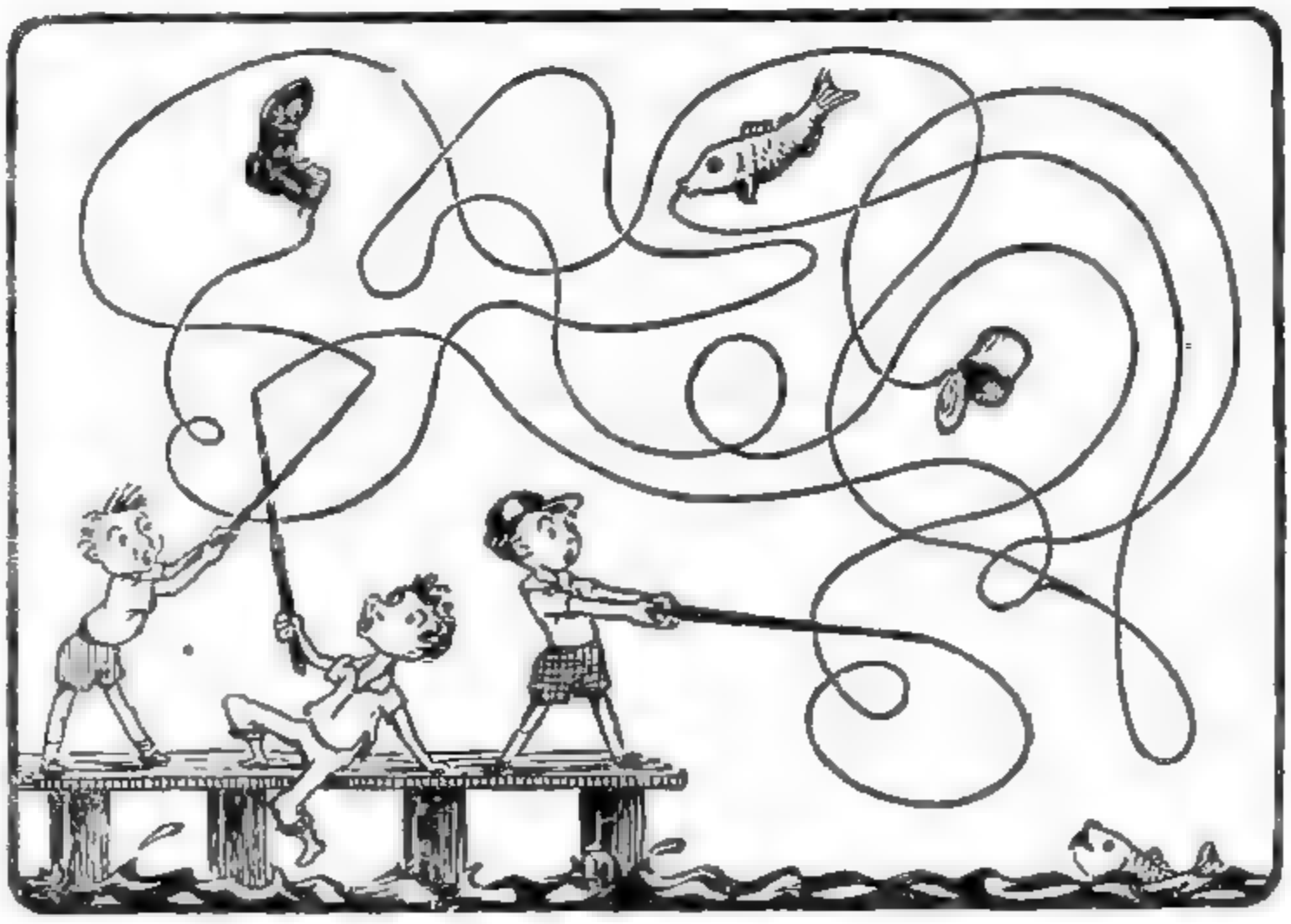

Üç arkadaş birden balığa gitmişlerdi. Balık tutarlarken ellerindeki oltaların üçüne de balık geldiğini hissettiler ve birden yukarı çektiler. Fakat nasıl olmuşsa olmuş, oltalar birbirine karışmıştı. Acaba siz, bu üç arkadaşın oltalarına neler takıldığını bulabilir misiniz?

Beraber GÜLELİM

PRENS VE YUMURTALAR

Bir prens, bir gün gezerken karnı acıkmış. Bir şeyler yemek üzere sapa yerdeki bir çiftliğe uğramış. Biraz sonra kendisine 4 rafadan pişmiş yumurta getirmişler. Yemek bittikten sonra da yumurta fiatı olarak iki altın istemişler. Prens bu pahalılık karşısında şaşırmış.

— Galiba bu memlekette yumurta pek az bulunuyor, demiş. Çiftlik sahibi:

— Hayır, bayım, yanılıyorsunuz. Yumurta bol bulunur, fakat Prens pek azdır. Buraya da pek seyrek uğrarlar, demiş.

SIRDAŞLIK

— Ahmet sen sır tutar mısın?

— Tabii, hiç merak etme.

— Bana on beş kuruş borç verebilir misin? Fena halde dardayım.

— Benim ağzım sandığından çok sıkıdır. Bu sözü hiç söylememiş bil.

NE YAPTI?

— Oğlun, imtihanda ne yaptı?

— Döndü.

— Her halde bilmediği bir şeyler sordular

— Elbette. Doğumundan yıllarca evvel geçen hâdiseleri sordular yavrucuğa.

— Anne! Sana biraz daha malzeme getirdim!

ÇOCUKTAN AL HABERİ

Küçük bir kız çocuğu bakkal dükkânına girer:

— Bakkal amca annem söyledi; babam eve geldiği zaman parasını verecek. Yarım kilo sabunla, iki çivit verir misin?

Bakkal:

— Neden annen gelmedi?

— Belki sen vermezsin diye o da karşıki bakkaldan istemeğe gitti.

SOLDAN SAĞA:

1 — Bir kuş. 2 — Deniz ortasındaki kara, zehir. 3 — Yakalamağa çalışmak. 4 — Maden parlatmakta kullanılan bir toprak. 5 — Gemi yolu, tutsak. 6 — Sanat, avluda bulunmayan, bir soru edatı. 7 — Bal yapan, bir göz rengi. 8 — Bir Türk soyu, fakat. 9 — Bir ekin tanesi.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — İpek sarılan yuvarlak, çok değil. 2 — Bir nota, ekim biçme aracı. 3 — Gümüş üzerine yapılan iş, demiryolu. 4 — Vasıta. 5 — Kaymağı o şekle korlar, yabancı. 6 — Gelenek. 7 — Tersinden okunursa balık tutulur, namaz kıldıran. 8 — Üst, yılın onikide biri.

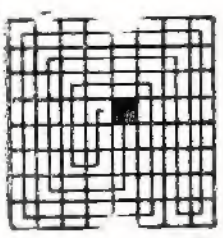

Karşı sayfadaki kareli bulmacanın halli

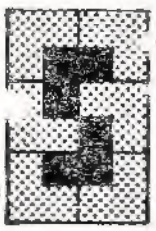

Karşı sayfadaki şekil bulmacasının halli

Geçen haftaki bilmecenin halli

Dünyanın 4 Köşesinden

GÜLÜNÇ ADLAR

Bütün dünyada İngilizlere Jolm Bull (Con Bul), yanı boğa con! denır. Ingilizlere bu adı, bir İskoçyalı takmıştır.

Doktor Jolm Arbuthnot adlı bu adam, kuvvetli yazılar ve birçok memleketler hakkında şiirler yazardı. Meselâ Fransızlara: Nicholas Frog = Kurbağa Nikola; Holandalılara: Levois Bloom = Maymun Levis adlarını takmıştı.

HATIRANIN DEĞERI

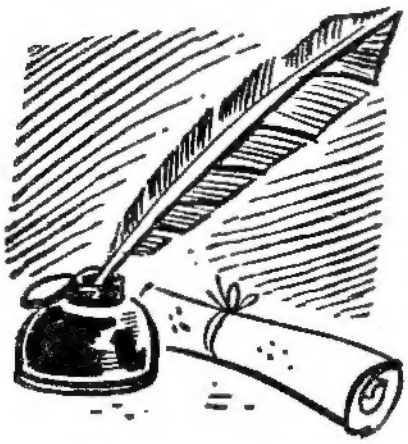

Birleşik Amerika Cumhuriyetleri Reisi Abraham Lincoln'in insan alım satımını, esareti kaldırmak için çıkardığı emirnameyi imzaladığı kalem bugün 23000 dolar değer bulmuştur.

NEDEN ESNERİZ?

İnsanlar, başlıca dört değişik sebepten esnerler. Bu sebepler: Açlık, sıkıntı, yorgunluk ve hazımsızlıktır.

Esnemek kandaki zehirin çoğalmasından ileri gelir. Aynı zamanda kan deveranının herhangi bir muvazenesizliği muhakkak esnemek getirir.

HAYIR!

Hangi dilde olursa olsun, insanlar çok kereler, «hayır!» demeğe üşenir ve bir baş işaretiyle bu işi görürler. Acaba bu işaret nereden geliyor? Yapılan incelemelere göre hayır işareti tabiatın vergisidir. Ufacık çocuklar bile birşey istemedikleri zaman başlarını yana çevirirler.

Doğu memleketlerinde yaşayan insanlarla, batılılar hayır işaretini başka başka yaparlar. Bir İngiliz veya bir Alman, hayır diyeceği zaman başını sağdan sola veya soldan sağa çevirir. Halbuki bir Arap başını aşağıdan yukarıya kaldırarak «hayır!» der.

BİLGİ KÖŞESİ

Şeker Nasıl Yapılır ?

ŞEKER, birinci asırda, şeker kamışından yapılmıştır. Bundan evvel bal, pekmez, şeker yerine kullanılıyordu. Şeker, ilk bulunduğu zaman ilâç olarak veya büyük ziyafetlerde ağızlara tat vermek için kullanılırdı.

Araplar şeker kamışını garba tanıtmağa vasıta oldular. Bugün bütün dillerde şeker mukabili kelimeler bu kelimenin Arapçasından alınmıştır.

Şeker kamışı evvelâ Dicle ve Fırat kıyılarında, sonra Mısır'da daha sonra İspanya'da yetiştirilmiştir. Bizde şeker ilk zamanlarda ilâç olarak kullanılmıştır

Ondördüncü yüzyıl nihayetinde şeker Avrupa'da artık âdi bir mal haline gelmişti. Onbeşinci asrın sonunda Amerika keşfedildi. Amerika'ya Asya'nın cenup adalarından şeker kamışı götürüldü Brezilya, Meksika ve bugünkü Birleşik Devletler'de ekilmeğe başlandı. Ancak Amerika'da şeker sanayii kurulduktan sonradır ki Avrupalıların gözleri açıldı ve bundan sonra Amerika'yı istilâ etmeğe başladılar.

19 uncu asra gelinceye kadar bütün dünya şekeri şeker kamışından yapılırdı. Halbuki bugün dünya şekerinin hemen hemen yarısı pancardan yapılmaktadır.

Bugün dünyanın en büyük şeker fabrikaları şekeri, şeker kamışından yapmaktadır. Şeker kamışının boyu 6 metreyi bulur.

Pancardan şeker şöyle elde edilir:

Pancar fabrikaya getirildikten sonra büyük silolara gönderilir. Buradan yıkanma dairesine sevkedilir. Bundan sonra kovalı asansörlerle fabrikanın en üst tarafına götürülür ve devvar kesme makinelerinde ince dilimler halinde kesilir. Tazyik altında gönderilen sıcak su pancarın bulunduğu sarmıçların birinden diğerine geçer. Nihayet sondan pancar usaresi geçer. Bu pancar usaresinde bir miktar yabancı maddeler bulunur. Usare kireç kaymağı ve karbon ve biyoksidle muamele edilerek yabancı maddelerinden kurtarılır. Bu ameliye tekrar edilir ve usare ısıtılır ve şeker kısmı mayiden ayrılır.

Kamış, sıcak memleket mahsulüdür. Pancar kadar işçiliğe ve masrafa ihtiyaç göstermez. Pancar mutedil iklimde yetişir. Masraf ve işçiliği şeker kamışına nisbeten fazladır.

Şeker tamamiyle hazmedilebilir ve diğer maddeler gibi hiç posa bırakmaz.

İnsanların şekere ihtiyaçları fazladır. Bugün şekersiz kalmak ölmekle müsavidir.

Türkiye'de de dışarıya milyonlarca paranın aktığı gören hükûmet, yerli şeker fabrikaları kurmuştur

Şeker fabrikalarının kuruluşu bir taraftan da çiftçinin iyiliğine olmuştur. Çünkü çiftçi tarlalarına pancar ekip biçmeğe alışmıştır. Bu yüzden para da kazanıyor

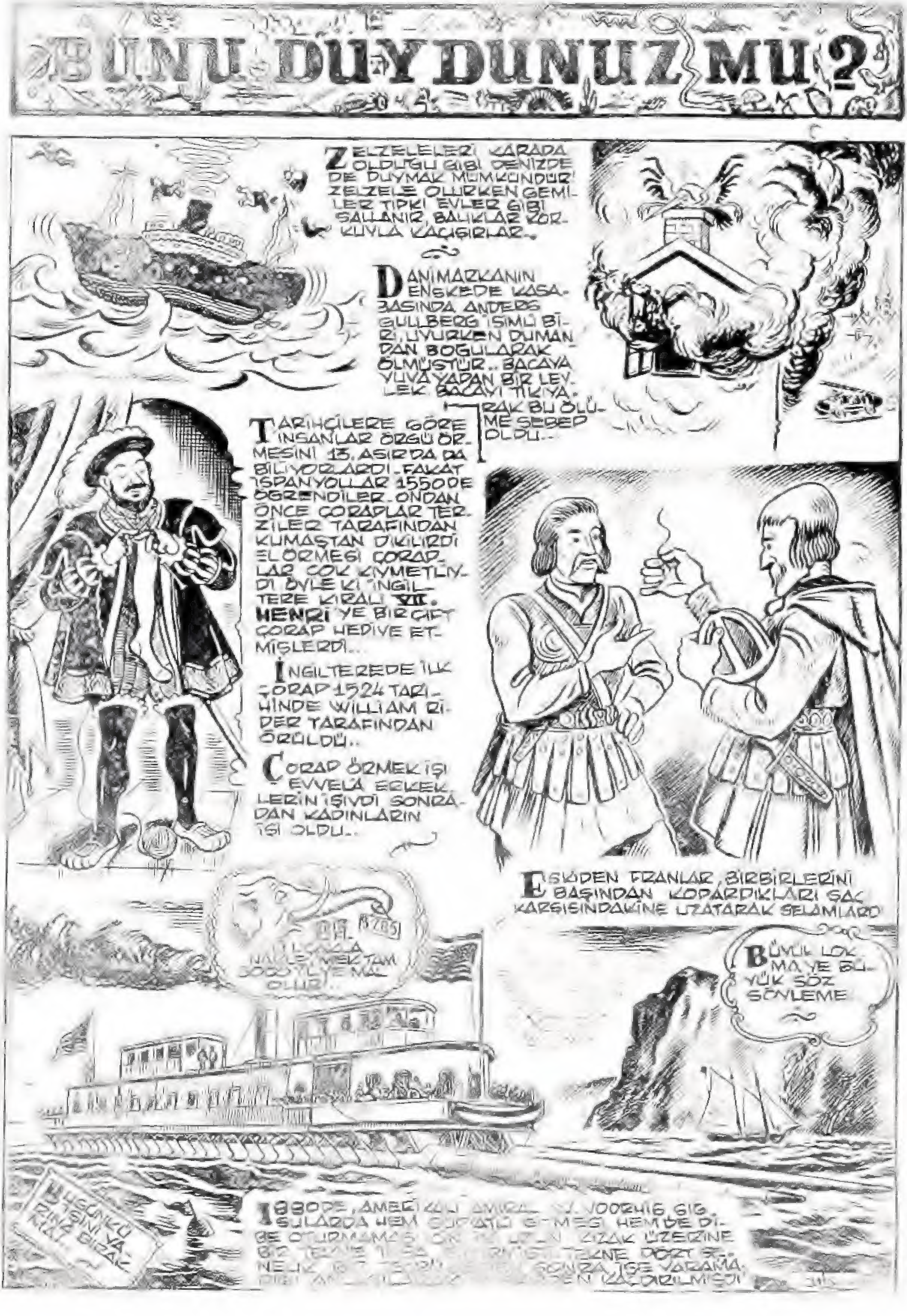
BUNU DUYDUNUZ MU?
ZELZELELERİ KARADA OLDUĞU GİBİ DENİZDE DE DUYMAK MÜMKÜNDÜR. ZELZELE OLURKEN GEMİLER TIPKI EVLER GİBİ SALLANIR, BALIKLAR KORKUYLA KAÇIŞIRLAR..
DANİMARKANIN ENSKEDE KASABASINDA ANDERS GULLBERG İSİMLİ BİRİ, UYURKEN DUMANDAN BOĞULARAK ÖLMÜŞTÜR.. BACAYA YUVA YAPAN BİR LEYLEK BACAYI TIKIYARAK BU ÖLÜME SEBEP OLDU..
TARİHÇİLERE GÖRE İNSANLAR ÖRGÜ ÖRMESİNİ 13. ASIRDA DA BİLİYORLARDI. FAKAT İSPANYOLLAR 1550 DE ÖĞRENDİLER. ONDAN ÖNCE ÇORAPLAR TERZİLER TARAFINDAN KUMAŞTAN DİKİLİRDİ. ELÖRMESİ ÇORAPLAR ÇOK KIYMETLİYDİ. ÖYLE Kİ İNGİLTERE KIRALI VII. HENRİ'YE BİR ÇİFT ÇORAP HEDİYE ETMİŞLERDİ..
İNGİLTEREDE İLK ÇORAP 1524 TARİHİNDE WILLIAM RIDER TARAFINDAN ÖRÜLDÜ..
ÇORAP ÖRMEK İŞİ EVVELÂ ERKEKLERİN İŞİYDİ SONRADAN KADINLARIN İŞİ OLDU..
ESKİDEN FRANLAR, BİRBİRLERİNİ BAŞINDAN KOPARDIKLARI SAÇ KARŞISINDAKİNE UZATARAK SELAMLARDI.
BÜYÜK LOKMA YE BÜYÜK SÖZ SÖYLEME
1880 DE, AMERİKALI AMİRAL
SULARDA HEM SÜRATLİ GİTMESİ HEM DE DİBE OTURMAMASI
KIZAK ÜZERİNE
TEKNE DÖRT
SONRA İŞE YARAMADIĞI
KALDIRILMIŞTI

ÇOCUK HAFTASI

EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

BU SAYIDA:
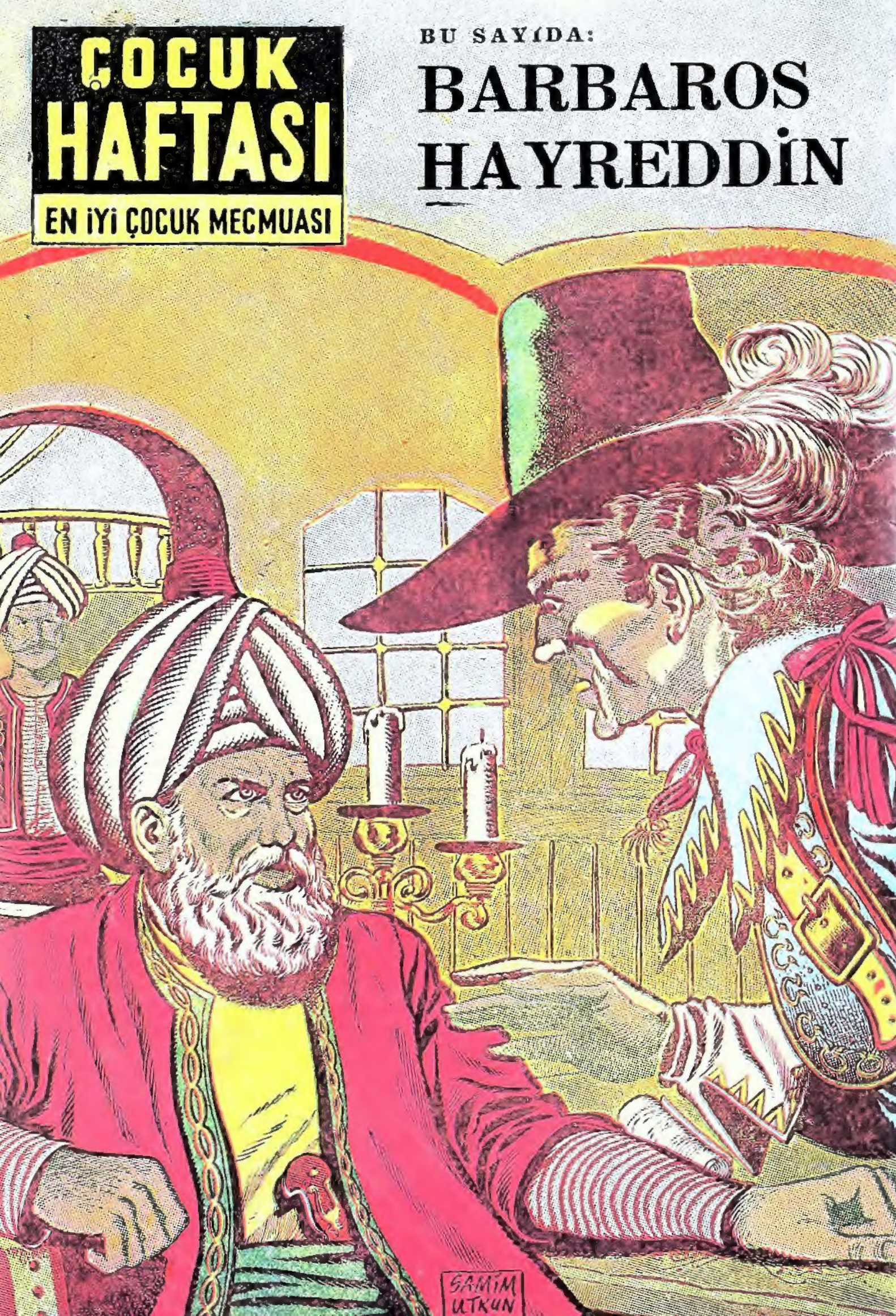
BARBAROS HAYREDDİN